

RAMAZAN 2021

TƏQVİM

WWW.313NEWS.NET

Ey iman gətirənlər! Sizdən əvvəlkilərə vacib edildiyi kimi, sizə də oruc tutmaq vacib edildi ki, bəlkə (pis əməllərdən) çəkinəsiniz. Əl-Bəqərə, 183.

İftar duası:

Allahummə ləkə sumtu və əla rizqikə
əftərtu və ələykə təvəkkəltu ya
vasiəl-məğfirəti iğfirli

İlahi sənə xatir oruc tuturam.
Sənin verdiyin ruzi ilə
iftar edirəm və Sənə təvəkkül edirəm.
Ey mərhəmətlilərin ən mərhəmətlisi
məni bağışla.

Orucu batıl edən əməllər:

Yemək-ichmək (bilərəkdər)
Cima (cinsi əlaqə)
İstimna (onanizm)
Qatı tozu boğaza çatdırmaq
Başı boğaza kimi suya batırmaq
Sübh azanına qədər cənabət, heyz
və nifas halında qalmaq
Qəsdən qusmaq (özünü qusdurmaq)
İmalə (klizma)
Allahın, peyğəmbərin və imamların
adına yalan bağlamaq.

Daha ətraflı www.ramazan.313news.net
saytından məlumat ala bilərsiniz.

Qədr gecəsi:

Ramazan ayının 19, 21, 23-ü Qədr
gecələridi . Müqəddəs Qurani-Kərimin
nazil olduğu Qədr Gecəsi bu üç gecədən
birinə təsadüf edir. Bu gecələr oyaq qalıb
ibadətlə məşğul olmağın fəziləti olduqca
böyükdür.

Qədr surəsi:

Həqiqətən, Biz onu (Qurani) Qədr gecəsində
nazil etdik! Sən haradan biləsən ki,
Qədr gecəsi nədir? Qədr gecəsi min aydan
xeyirlidir. O gecə Rəbbinin izni ilə mələklər
və Ruh (Cəbrail) hər işə görə yerə enirlər.
O gecə sübh açılanadək əmin-amanlıq olur.

Aprəl/May	Ramazan	Sübh azanı	Günəş çıxır	Günorta azanı	Şam azanı	Gecə yarı
14	1	04:28	06:04	12:41	19:38	23:50
15	2	04:27	06:02	12:40	19:39	23:49
16	3	04:25	06:01	12:40	19:40	23:49
17	4	04:23	05:59	12:40	19:41	23:49
18	5	04:21	05:58	12:40	19:43	23:49
19	6	04:19	05:56	12:40	19:44	23:49
20	7	04:17	05:55	12:39	19:45	23:48
21	8	04:15	05:53	12:39	19:46	23:48
22	9	04:14	05:52	12:39	19:47	23:48
23	10	04:12	05:50	12:39	19:48	23:48
24	11	04:10	05:49	12:39	19:49	23:48
25	12	04:08	05:48	12:38	19:50	23:47
26	13	04:06	05:46	12:38	19:51	23:47
27	14	04:05	05:45	12:38	19:52	23:47
28	15	04:03	05:44	12:38	19:53	23:47
29	16	04:01	05:42	12:38	19:55	23:47
30	17	03:59	05:41	12:38	19:56	23:47
01	18	03:58	05:40	12:38	19:57	23:47
02	19	03:56	05:39	12:37	19:58	23:46
03	20	03:54	05:37	12:37	19:59	23:46
04	21	03:52	05:36	12:37	20:00	23:46
05	22	03:51	05:35	12:37	20:01	23:46
06	23	03:49	05:34	12:37	20:02	23:46
07	24	03:47	05:33	12:37	20:03	23:46
08	25	03:46	05:31	12:37	20:04	23:46
09	26	03:44	05:30	12:37	20:05	23:46
10	27	03:43	05:29	12:37	20:06	23:46
11	28	03:41	05:28	12:37	20:07	23:46
12	29	03:39	05:27	12:37	20:08	23:46

(Oruc tutmaq) sayı müəyyən olan (bir ay) günlərdir. (Bu günlərdə) sizdən xəstə və ya səfərdə olanlar tutmadığı günlər qədər başqa günlərdə oruc tutmalıdırlar. Oruc tutmağa taqəti olmayanlar isə (hər günün əvəzində) bir yoxsulu doyduracaq qədər fidyə verməlidirlər. Hər kəs könüllü xeyir iş görərsə (həm oruc tutub, həm də fidyə verərsə), bu onun üçün daha yaxşı olar. Bilsəniz oruc tutmaq sizin üçün nə qədər xeyirlidir! Əl-Bəqərə, 184.

Ramazan ayının gündəlik duaları və müstəhəb gecə namazları:

1-ci gün: Allahım, mənim bu aydakı orucumu həqiqi oruc tutanların oruclarından et, mənim bu aydakı gecə oyaqlığımı (yaxud namazlarımı) həqiqi oyaqların oyaqlıqlarından (yaxud həqiqi namaz qılanların amazlarından) et, məni bu ayda qafillərin yuxusundan oyat, bu ayda günahımı bağışla ey aləmdəkilərin mə'budu, məni bu ayda əfv et, ey günahkarları əfv edən!

4 rükət =1 Həmd, 15 İxlas (hər rükətdə)

2-ci gün: Allahım, məni bu ayda öz razılığına yaxınlaşdır, məni bu ayda Öz qəzəb və intiqamından uzaqlaşdır, məni bu ayda ayələrini oxumağa nail et, rəhmətin xatirinə ey mehribanların ən mehribanı!

4 rükət =1 Həmd, 20 Qədr (hər rükətdə)

3-cü gün: Allahım mənə bu ayda zəhn itiliyi və ayıqlıq əta et, məni bu ayda səfehlik və səhvədən uzaqlaşdır, mənə bu ayda nazil etdiyin bütün xeyirlərdən bir pay ver, səxavətliliyinə xatir ey səxavətlilərin ən səxavətlisi!

10 rükət =1 Həmd, 50 İxlas (hər rükətdə)

4-ci gün: Allahım, mənə bu ayda Sənin əmrlərini yerinə yetirməkdə qüvvət ver; mənə bu ayda zikrinin şirinliyini dadızdır, şükrünü yerinə yetirməyi mənə ilham et; kərəminə and verirəm, məni bu ayda öz nəzarət və örtüyünlə qoru, ey görənlərin ən bəsirətlisi!

8 rükət =1 Həmd, 20 Qədr (hər rükətdə)

5-ci gün: Allahım, məni bu ayda istiğfar edərək bağışlanma diləyənlərdən et; məni bu ayda itaətkar və saleh bəndələrindən et; məni bu ayda yaxın övliyalarından et, mehribanlığına xatir ey mehribanların ən mehribanı!

2 rükət =1 Həmd, 50 İxlas (hər rükətdə).

6-cı gün: Allahım, bu ayda Sənə qarşı olan itaətsizliyə görə məni tərk etmə, məni intiqam qamçınlı vurma, məni Sənin qəzəbinə səbəb olan şeylərdən uzaqlaşdır, Öz lütf və qüdrətə xatir, ey istəyənlərin istəklərinin sonu!

4 rükət =1 Həmd, 1 Mülk (hər rükətdə)

7-ci gün: Allahım, mənə bu ayın orucunu tutmağa və ibadət edərək gecələrini oyaq qalmağa kömək et, bu ayda onun günah və büdrəmələrdən uzaqlaşdır, Səni davamlı zikr etməyi mənim ruzim et, istədiyini müvəffəq etməyinə xatir ey yolunu azmışların bələdçisi!

4 rükət =1 Həmd, 13 Qədr (hər rükətdə)

8-ci gün: Allahım bu ayda mənə yetimlərə mehribançılığı, aclara təam verməyi, salamlı aşkar etməyi və kərəmət əhli ilə oturub-durmağı nəsib et, ətalarına xatir ey arzu edənlərin sığınacağı!

2 rükət =1 Həmd, 10 İxlas (hər rükətdə) və namazdan sonra 1000 dəfə 'Sübhənəllah'.

9-cu gün: Allahım bu ayda mənə Öz geniş rəhmətindən bir pay ver, məni Özünün parlaq dəlillərinə hidayət et, hərtərəfli razılığına tərəf yönəlt, məhəbbətinə xatir ey həsrətini çəkənlərin arzusu!

6 rükət (Şam və Xiftən namazlarından sonra) =1 Həmd, 7 Ayətəl-kürsi (hər rükətdə) və namazdan sonra 50 salavat.

10-cu gün: Allahım məni bu ayda Sənə təvəkkül edənlərdən, Sənin yanında kama çatan və uğur əldə edənlərdən və Sənin dərgahına yaxın olanlardan et, ehsanına xatir ey axtaranların hədəfi!

20 rükət =1 Həmd, 30 İxlas (hər rükətdə)

11-ci gün: Allahım ehsan və yaxşılıq etməyi bu ayda mənə sevdird, mənə ayrilik və itaətsizliklərə qarşı ikrah yarat, qəzəb və alovlanan odu mənə haram et yardım etməyinə xatir, ey kömək istəyənlərin dadına çatan!

2 rükət = 1 Həmd, 20 Kövsər (hər rükətdə)

12-ci gün: Allahım məni bu ayda eybləri örtmək və hər cür pis işlərdən çəkinməklə zinətləndir, məni ehtiyac miqdarına qane olmaq və kifayətlənmək libasına bürü, ədalət və insafa vadar et, məni qorxduğum hər bir şeydən qoru və amanda saxla, qorumağına xatir ey qorxanları qoruyan!

8 rükət =1 Həmd, 30 Qədr (hər rükətdə)

13-cü gün: Allahım məni bu ayda çirkinlik və mürdərlikdən paklaşdır, məni Sənin təqdirlərinin olmalarına səbirli et, məni pərhizkar olmağa və yaxşı insanlarla yoldaşlıq etməyə nail et köməyinə xatir ey aciz qalmışların yeganə ümid yeri!

4 rükət =1 Həmd, 25 İxlas (hər rükətdə)

14-cü gün: Allahım məni bu ayda xəta və büdrəmələrimə görə cəzalandırma, məni bu ayda səhv və günaha düşməkdən uzaq et, məni bəla və müsibətlərə hədəf etmə izzətinə xatir ey müsəlmanların izzəti!

6 rükət =1 Həmd, 30 Zəlzələ (hər rükətdə)

15-ci gün: Allahım bu ayda mənə özlərini Sənin qarşında kiçildən müti insanların itaətini nəsib et, qəlbimi tövbə etmək üçün Sənin qarşında itaətkar və təvazökar olanların tövbələrində olduğu kimi aç, pənah verməyinə xatir ey qorxanların sığınacağı!

4 rükət =1 Həmd, 100 İxlas (birinci rükətdə), 1 Həmd, 50 İxlas (ikinci rükətdə)

İnsanlara doğru yolu göstərən, bu yolu açıq dəlilləri ilə aydınlaşdıran və (haqqı batildən) ayıran (Quran) ramazan ayında nazil edilmişdir. Aya (ramazan ayına) yetişən şəxslər (bu ayı) oruc tutmalıdırlar; xəstə və ya səfərdə olanlar isə tutmadığı günlərin sayı qədər başqa günlərdə tutsunlar. Allah sizin üçün ağırlıq deyil, yüngüllük istər ki, fövtə gedən günlərin orucunu tamamlayasınız və sizi düz yola yönəltməsinə görə Ona (“Allahu əkbər” deməklə) təzim və şükür edəsiniz. Əl-Bəqərə, 185.

Ramazan ayının gündəlik duaları və müstəhəb gecə namazları:

16-cı gün: Allahım mənə bu ayda yaxşı əməl sahibləri ilə yoldaşlıq etməyə müvəffəq et və pis əməl sahibləri ilə oturub-durmaqdan uzaq et, rəhmətinə xatir məni rahatlıq evində yerləşdir, Allahlığına xatir ey əməllərin Allahı!

12 rükət =1 Həmd, 12 Təkasur (hər rükətdə)

17-ci gün: Allahım məni bu ayda gözəl əməllərə yönəlt, istək və arzularımı rəva qıl ey bəzəsində açıqlama və suala ehtiyacı olmayan, ey ələmdəkilərin qəlblərində olanı bilən Məhəmmədə və onun pak əhli-beytinə salavat və salam yetir!

**2 rükət =1 Həmd, 1 İxlas (birinci rükətdə),
1 Həmd, 100 İxlas (ikinci rükətdə)**

18-ci gün: Allahım məni bu ayda onun səhərlərinin bərəkətindən agah et, qəlbimi onun nurlarının işığı ilə nurlandır, bütün bədən üzvlərimi onun izlərinə tabe olmağa yönəlt nuruna xatir ey ariflərin qəlblərini nurlandır!

4 rükət =1 Həmd, 25 Kövsər (hər rükətdə)

19-cu gün: Allahım bu ayda mənim onun bərəkətlərindən payımı firavan et və yolumu onun yaxşılıqlarına tərəf asanlaşdır, məni onun qəbul olunmuş yaxşılıqlarından məhrum etmə ey aşkar haqqa hidayət edən!

50 rükət =1 Həmd, 1 Zəlzələ (hər rükətdə)

20-ci gün: Allahım bu ayda Cənnətin qapılarını mənim üzümə aç və Cəhənnəmin qapılarının üzümə bağla, məni bu ayda Quran oxumağa müvəffəq et ey möminlərin qəblərinə rahatlıq nazil edən!

8 rükət = 1 Həmd, 1 istənilən surə (hər rükətdə)

21-ci gün: Allahım mənə bu ayda razılığına doğru dəlil ver, şeytanın mənə tərəf gəlməsinə bir yol qoyma, cənnəti mənim mənzil və asayış yerim et ey istəyənlərin hacətlərini rəva edən!

8 rükət =1 Həmd, 1 istənilən surə (hər rükətdə)

22-ci gün: Allahım bu ayda fəzl və lütf qapılarını mənim üzümə aç, bərəkətini mənə nazil et, razılığına səbəb olan şeyləri əldə etməyimə kömək ol, məni cənnətlərində yerləşdir ey sıxıntıda olanların duasını qəbul edən!

8 rükət =1 Həmd, 1 istənilən surə (hər rükətdə)

23-cü gün: Allahım məni bu ayda günahlardan yu, eyblərdən təmizlə və qəlbimi qəblərin pərhişkarlığı ilə imtahan et, ey günah əhlinin büdrəmələrinə göz yuman!

8 rükət =1 Həmd, 1 istənilən surə (hər rükətdə)

24-cü gün: Allahım bu ayda Səndən Səni razı salan şeyi istəyirəm, Səni narazı edən şeydən Sənə pənah gətirirəm, bu ayda Səndən mənim Sənə itaət etməyimə və Sənə qarşı çıxمامağıma kömək göstərməyini diləyirəm ey möhtaclara əta edən!

8 rükət =1 Həmd, 1 istənilən surə (hər rükətdə)

25-ci gün: Allahım məni bu ayda Sənin övliyalarını sevən və Sənin düşmənlərinin düşməni et və peyğəmbərlərinin sonuncusunun yol və sünnəsi ilə zinetləndir, ey peyğəmbərlərin qəlblərini qoruyan!

8 rükət =1 Həmd, 10 İxlas (hər rükətdə)

26-cı gün: Allahım mənim bu aydakı səyimi qiymətləndirilmiş, günahımı bağışlanmış, əməlimi qəbul edilmiş və eyblərimi örtülmüş et, ey eşidənlərin ən eşidəni!

8 rükət =1 Həmd, 100 İxlas (hər rükətdə)

27-ci gün: Allahım, bu ayda Qədr gecəsinin fəzilətini mənə nəşib et, işlərimi çətinlikdən asanlığa apar, üzrlərimi qəbul et və boynumdan günahı və ağır yükü tök, ey saleh bəndələrinə mehriban olan!

4 rükət =1 Həmd, 1 Mülk (28 İxlas da oxuna bilər, hər rükətdə)

28-ci gün: Allahım bu ayda mənim müstəhəbbi əməllərdən olan payımı çoxalt, məni istəkləri gerçəkləşdirməklə əzizlə, vasitələr içərisində Sənə tərəf olan vasitəmi yaxınlaşdır, ey o kəs ki, israr edənlərin israrları Onu digərlərinə nəzər yetirməkdən saxlamır!

**6 rükət = 1 Həmd, 100 Ayətəl-kürsi, 100 İxlas, 100 Kövsər (hər rükətdə)
və namazdan sonra 100 dəfə salavat.**

29-cu gün: Allahım məni bu ayda rəhmətinə bürü, mənə müvəffəqiyyət və özünü günahdan qorumaq xisləti ver, qəlbimi töhmət zülmətlərindən təmizlə ey mömin bəndələrinə rəhimli olan!

2 rükət =1 Həmd, 20 İxlas (hər rükətdə)

30-cu gün: Allahım mənim bu aydakı orucumu ayinləri əsaslar üzərində möhkəmlənmiş halda, Sənin bəyəndiyin və Peyğəmbərin razı olduğu bir oruc kimi dəyərləndir və qəbul et, ağamız Məhəmmədə və onun pak əhli-beytinə xatir. Ələmlərin Rəbbi Allaha həmd olsun!

8 rükət =1 Həmd, 20 İxlas (hər rükətdə) və namazdan sonra 100 dəfə salavat..

Həqiqətən, Biz onu (Quranı) Qədr gecəsində nazil etdik! Sən haradan biləsən ki, Qədr gecəsi nədir? Qədr gecəsi min aydan xeyirlidir. O gecə Rəbbinin izni ilə mələklər və Ruh (Cəbrail) hər işə görə yerə enirlər. O gecə sübh açılanadək əmin-amanlıq olur. Qədr surəsi

Qədr gecəsinin fəzilət və əməlləri

Bağışlayan və Mehriban Allahın adı ilə.

Əhya saxlayan şəxsə aşağıdakı əməlləri yerinə yetirmək müstəhəbdir (savabdır):

1 Qüsl etmək. Qüsl edərkən belə niyyət etməlidir: «Əhya gecəsinin qüslünü edirəm qürbətən ilallah». Bu qüslün böyük savabı vardır.

2 Səhərə qədər oyaq qalıb ibadətlə məşğul olmaq. Səhərə qədər oyaq qalıb ibadətlə məşğul olmağın mənası budur ki, insan Quranı qarşılayaraq deyir: «İlahi, sən bu gecə mənə Quran nazil edirsən və mən də bu gecə səhərə qədər oyaq qalıb onu qarşılayıram.»

3 Məscidə getmək. Məscidə getməyin mənası budur ki, insan öz məqsədini təyin edir. Yəni: «ey Allahım, bu gecə mən fəsad və pozğunluq olan yerlərə gedə bilərdim. Lakin mən sənin razılığını qazanmaq üçün Sənin evinə gəlmişəm və gələcək xoşbəxtliyimi müəyyənləşdirirəm.»

4 Qədr gecəsinin namazı, Qədr gecəsində qılınan namazın böyük şərəfəyə vardır. Qədr gecəsinin namazı məğrib və işa namazları ilə sübh namazı arasındakı vaxtda qılınır. Qədr gecəsinin namazının qaydası belədir:

Niyyət: «Qədr gecəsinin namazını qılıram qürbətən ilallah». Sübh namazı kimi iki rəkətlidir. Lakin hər həmd surəsindən sonra 7 dəfə mübarək «İxlas» surəsi oxunmalıdır. Namazı qurtardıqdan dərhal sonra alını səcdəyə qoyaraq yetmiş dəfə «Əstəğfirullahə və ətubu iləyh» deyilir.

İmam Sadiq (ə) buyurur: «hər kəs bu namazı qıldıqdan sonra səcdəyə gedib yetmiş dəfə «Əstəğfirullahə və ətubu iləyh» deyərsə, səcdədən qalxmamış Allahu-təala (c.c.) onun özünün və ata-anasının günahlarını bağışlayar.»

5 Quranı başa qoyub Allahu-təalanın (c.c.), peyğəmbərin və imamların adlarına and verməklə Allahu-təaladan (c.c.) günahlarının bağışlanmasını, dünya və axirət istəklərini bildirmək. Bu əməlin mənası Allahu-təalanın (c.c.) insan üçün göndərdiyi kitabı başı üstə qoruyub saxlamaq deməkdir. Yəni: «Ey Allahım, Sən mənə hörmət edib kitab göndəirsən, mən də onu özüm üçün rəhbər və yol göstərən təyin edir və onu həmişə başım üzərində qoruyub saxlayacağam». Həzrət Peyğəmbər (s.a.a.v.) buyurur: «Hər kəs Quranı özünə rəhbər edərsə, Quran onu Cənnətə aparar. Hər kəs Quranı arxada qoyarsa və onu özünə rəhbər etməzsə, Quran onu cəhənnamə tərəf yönəldər.» (Yəni, hər kim Quranı oxuyub ona əməl edərsə və ona təbə olarsa, Quran onu Cənnətə aparıb çıxarar. Lakin Qurana təbə olmayan şəxs, Quran oxumağına baxmayaraq, Cəhənnamə vasil olar.)

Quranı başa qoyub Allahu-təalaya (c.c.) və 14 məsuma and verməyin mənası budur ki, «**Ey Allahım, mən Sənə və Sənin ən istəkli bəndələrinə and verib tövbə edirəm və səndən öz istək və ehtiyaclarımı diləyirəm.**»

Quranı baş üzərinə qoyub dua etməyin qaydası belədir:

Əvvəl Quranı açıb bu duanı oxumaq lazımdır:

Əllahummə inni əsəlukə bikitabikəl-munzəl. Və ma fihi və fihi ismukəl əkbər. Və əsmaukəl-husna. Və ma yuxafu və yurca ən təcələnə min utaike minən-nar.
Əllahummə bihəqqi həzəl-Quran və bihəqqi ən ərsəltəhu bih. Və bihəqqi kulli muminin mədəhtəhu fihi. Və bihəqqikə ələyhim fəla əhədə ərəfu bihəqqikə mink.

Sonra Quranı baş üzərinə qoyub aşağıdakıların hərəsini on dəfə de:

Bike ya Allah (10 dəfə)

Bi Muhəmmədin (10 dəfə)

Bi Əliyyin (10 dəfə)

Bi Fatimətə (10 dəfə)

Bil Həsəni (10 dəfə)

Bil Hüseyni (10 dəfə)

Bi Əli ibn Huseyn (10 dəfə)

Bi Muhəmməd ibn Əli (10 dəfə)

Bi Cəfər ibn Muhəmməd (10 dəfə)

Bi Musa ibn Cəfər (10 dəfə)

Bi Əli ibn Musa (10 dəfə)

Bi Muhəmməd ibn Əli (10 dəfə)

Bi Əli ibn Muhəmməd (10 dəfə)

Bi Həsən ibn Əli (10 dəfə)

Bil Huccəti (10 dəfə)

Bu mübarək adlara and verən zaman Quran başa qoyulur. Andlar qurtardıqdan sonra Allahu-təaladan (c.c.) günahların bağışlanması və diləklər istənilir. Çünki bu adlara and verdikdən sonra insanın duaları mütləq qəbul olunur.

6 İmam Əli (ə) və İmam Huseyn (ə) ziyarətnaməsini oxumaq.

7 100 rəkət (sübh namazı kimi) müstəhəbbi namaz qılmaq. (Boynunda qəza namazı olan şəxs 6 günlük qəza namazlarını qıla bilər. Bunun savabı həm 100 rəkətli müstəhəb namazın savabını ödəyər, həm də 6 günlük qəza namazını qılmış olar.)

8 Peyğəmbər (s.a.a.v.) və Əhli-Beytinə salavat göndərmək.

9 Cövşən-kəbir duasını oxumaq

10 həzrət Əli (ə)-in qatilinə lənət oxumaq. Yüz dəfə «Əllahumməlen qətələtə əmirəl-möminin» (Yəni: «İlahi, Əli (ə)-in qatillərinə lənət et»).

11 Yüz dəfə «Əstəğfirullahə rəbbi və ətubu iləyh» demək və tövbə etmək. Bu əməlin mənası belədir: İnsan keçmişdə etdiyi günahlardan peşman olub gələcəyini abadlaşdırmaq üçün Allaha söz verir. Yəni: «Ey Allahım, bu günə qədər mən səhv yolda olmuşam. Lakin bu gündən Sənin bütün əmrlərinə təbə olacaq və bir daha günah etməyəcəyəm.»

İman gətirən qullarıma de ki, namaz qılsınlar, alış-verişin və dostluğun olmayacağı bir günün gəlməsindən əvvəl onlara verdiyimiz ruzidən Allah yolunda gizli və aşkar xərcləsinlər. İbrahim,³¹.

Fitr haqqında

Mübarək Ramazan ayı tamam olduqdan sonra şəvval ayının birinci günü Fitr bayramıdır və Fitr günü oruc tutmaq haramdır. Burada qarşıya belə bir sual çıxır. Fitr günü bayramdırsa, onda biz nə etməliyik? Və hansı işləri görməliyik?

Bu sualın cavabını həzrət Peyğəmbər (s.a.a.v.)-in hədisi ilə cavablandırmağımız daha gözəl olar. Həzrət Peyğəmbər (s.a.a.v.) şəvval ayının birinci günü belə buyurdu:

"Fitr günü (möminləri səsləyərlər): Ey möminlər! Bu gün (Ramazan ayında etdiyiniz xeyir işlərin) mukafatını alın!"

Fitr günü oruc tutanlar bir-birini təbrik edərək bu əziz günü bayram edirlər. Məscidlərə gedib bayram namazında iştirak edərək Allahu-təaladan (c.c.) öz istəklərini diləyib Ramazan ayında tutduqları orucun və etdikləri ibadətlərin mukafatını alırlar. Lakin burada bir incəliyi qeyd etmək lazımdır ki, insan bayram edərkən heç bir günah iş görməməlidir. Bəzi insanlar elə hesab edirlər ki, bayram günü pozğunluq etmək lazımdır. Belə insanlar nadanlıq üzündən hər cür pozğunluğa əl atmaqla özlərinə bayram edirlər. İnsan istər bayram günlərində, istərsə də başqa günlərdə Allahu-təalanın (c.c.) narazı olduğu işlərə əl atmamalıdır. Həzrət Əli (ə) bu barədə buyurur: "Hansı gün ki, insan günah etmədi, o gün onun bayramıdır."

Fitrə zəkati

Bir şəxs Fitr bayramı gecəsinin gün batan çağına həтта bir neçə an qalanda belə, həddi-buluğa çatan, aqıl, fəqir və bir kəsin qulu olmasa özü və onun çörək yeyənləri sayılan hər nəfər üçün buğda, arpa, xurma, kişmiş, düyü, qarğıdalı və s. kimi şeylərdən təqribən 3 kq miqdarında müstəhəqqə (fitrə zəkatına layiq olan şəxsə, ehtiyacı olana) verməlidir. Əgər bunların hər hansını pulunu versə, kifayətdir. Əgər bir kəs özünün və ailəsinin illik qazancını təmin edə bilməsə və təmin etmək üçün işi, qazancı, kəsb-ticarəti də olmasa fəqirdir və fitrə zəkati ona vacib deyil.

Hər kəs Fitr bayramı gecəsində (məğrib vaxtı) onun çörək yeyənləri hesab olunan şəxslərin fitrə zəkətını verməlidir: istər böyük olsun, istərsə kiçik; istər müsəlman olsun, istərsə də kafir; istər onların xərcləri o şəxsə vacib olsun, istərsə də olmasın; istər öz şəhərində olsun, istərsə də başqa şəhərdə. Fitr bayramı gecəsində iftar vaxtından qabaq ev sahibinin razılığı ilə evə daxil olan və onun çörək yeyəni hesab olunan qonağın fitrəsi ev sahibinə vacibdir. Fitr bayramı gecəsində iftar vaxtından qabaq ev sahibinin razılığı olmadan evə daxil olan və bir müddət onun yanında qalan qonaq onun çörək yeyənlərindən hesab olunarsa, ehtiyata əsasən onun fitrəsi ev sahibinə vacibdir. Həmçinin, insanın xərcini verməyə məcbur etdiyi şəxsin də fitrəsini verməlidir. Fitr bayramı gecəsi məğribdən sonra gələn qonağın fitrəsi (məğribdən əvvəl davət olunmuş olsa və orada iftar etsə belə) ev sahibinə vacib deyil.

Fitrə zəkatının istifadə olunduğu yerlər

Vacib ehtiyata əsasən, zəkatın fitrəsini müsəlman, on iki imam şiəsi olmaq şərti ilə yalnız fəqir və miskinlərə verməlidirlər. Habelə, ehtiyacları olan şiə uşaqlarına da, onlar üçün istifadə edib, yaxud uşaqların başçıları vasitəsi ilə onlara sahib çıxmalarından asılı olmayaraq, fitrə vermək olar. Fitrə alan fəqirin adil olması lazımdır. Lakin, vacib ehtiyata əsasən, içki içən və ya açıq-aşkar böyük günahlar edən, həmçinin, fitrəni Allaha günah edilən yerlərdə istifadə edən şəxslərə fitrə verilməsin.

Fitr bayramı namazı

Bu namaz imamın hüuru dövründə vacibdir və camaatla qılınmalıdır. Amma imam qeybdə olduğu vaxt bu namaz müstəhəbdir və həm camaatla, həm də fərdi qılın bilər. Fitr və qurban bayramı namazlarının vaxtı günəş doğandan günortayadəkdir. Amma müstəhəbdir ki, qurban bayramının namazı günəş qalxdıqdan sonra, fitr bayramının namazı günəş qalxdıqdan sonra iftardan, fitrə zəkati verildikdən sonra qılınsın.

Fitr bayramı namazının qaydası

Fitr bayramı namazı iki rəkətdir. Birinci rəkətdə həmd və surə oxunduqdan sonra beş təkbir deyilməli və hər təkbirdən sonra bir qunut tutulmalıdır. Beşinci qunutdan sonra növbəti təkbir deyilir, ardınca rüku və səcdələr yerinə yetirilir. İkinci rəkətdə dörd təkbir deyilir və hər təkbirdən sonra qunut tutulur. Beşinci təkbirdən sonra rüku və səcdələr yerinə yetirilir. Təşəhhüd və salamla namaz başa çatır.

Bu namazın qunutunda istənilən bir duanı oxumaq olar. Amma savab məqsədi ilə bu duanı oxumaq daha münasibdir:

«Əllahummə əhləl-kibriyai vəl-əzəmə və əhləl-cudi vəl-cəbəru ti və əhləl-əfvi vər-rəhməti və əhlət-təqva vəl-məğfirəti əsəlukə bihəqqi hazəl-yəvmilləzi cəəltəhu lil-musliminə əydən vəlimuhəmmədin səlləllahu ələyhi və alihi zuxrən və şərəfən və kəraməten və ən tudxiləni fi kulli xəyrin ədxəltə fihi muhəmmədən və ələ muhəmmədin və ən tuxricəni min kulli suin əxrəctə minhu muhəmmədən və ələ muhəmmədin sələvatukə ələyi və ələyhim əllahummə inni əsəlukə xəyrə ma səələkə bihi ibadukəs-salihunə və əuzu bikə mimməstəəzə minhu ibadukəl-muxləsun».

Fitr bayramı namazında müstəhəb əməllər

Fitr bayramı namazında savab ümidi ilə aşağıdakı əməlləri yerinə yetirmək müstəhəbdir:

1 Bayram namazında qiraəti ucadan oxumaq.

2 Namazdan sonra cümə namazında olduğu kimi iki xütbə oxumaq. Fərq budur ki, cümə namazında namazdan qabaq, bayram namazında namazdan sonra xütbə oxunur. (Bu xütbə camaatla qılınan namaza aiddir).

3 Bu namazda xüsusi bir surə oxumaq şərt deyil. Amma yaxşı olar ki, birinci rəkətdə «Səbbihismi rəbbikəl-əla» surəsinin əvvəli, ikinci rəkətdə «Vəş-Şəms» surəsi oxunsun.

4 Fitr bayramı günü bayram namazından öncə xurma ilə oruc açılınsın.

5 Bayram namazından öncə qüsl verilsin, namazdan əvvəl və sonra dua kitablarında verilmiş dualardan oxunsun.

6 Bayram namazında yerə səcdə edilsin, təkbir deyilərkən əllər yuxarı qaldırılsın.

7 Fitr bayramı gecəsi şam və xiftən namazlarından sonra, fitr günü səhər, günorta və ikindi, eləcə də bayram namazından sonra bu təkbirlər deysin: «Əllahu əkbər, əllahu əkbər, la ilahə illəllahu vəllahu əkbər, əllahu əkbər və lilləhil-həmd, əllahu əkbər ələ ma hədana»

9 Bayram namazı açıq fəzada qılınsın.

Batmaqda olan ulduza (Sürəyya ulduzuna) and olsun ki, Sizin yoldaşınız (Muhəmməd əleyhissəlam) nə haqq yoldan sapmış, nə də azmışdır! O, kefi istəyəni (havadan) danışmır. Nəcm,1,2,3.

Ramazan ayı ilə bağlı hədislər

Allahın Peyğəmbəri (s): “Oruc tutmağı sənə tövsiyə edirəm ki, oruc şəhvet damarlarını kəsər və lovğalığı aradan götürər.”

Allahın Peyğəmbəri (s): “Hər şeyin zəkəti var, bədən zəkəti də orucdur.”

Allahın Peyğəmbəri (s): “Oruc tutun ki, sağlam olasınız.”

Allahın Peyğəmbəri (s): “Oruc tutan öz yatağında yatsa belə, müsəlmanın qeybətini etməyincə, Allaha ibadət halındadır.”

Allahın Peyğəmbəri (s): “Hər bir oruc tutan, yemək yeyən şəxslərin arasına daxil olanda, onun bədən əzaları Allaha təsbih söylər, mələklər ona salam göndərər və dua edərlər. Belə ki, duaları onun günahlarının bağışlanması istəyi ilə olar.”

Allahın Peyğəmbəri (s): “Oruc od qarşısında bir sipərdir.”

Xanım Fatimeyi Zəhra (s.ə): “Allah-taala orucu ixlasın möhkəmliyi üçün vacib etmişdir.”

İmam Baqir (ə): “Oruc və həcc qəlblərə rahatlıq bəxş edir.”

İmam Sadiq (ə): “Allah-taala buyurur: Oruc Mənim üçündür və onun mükafatını Özüm verəcəyəm.”

İmam Sadiq (ə): “Oruc tutanın yuxusu ibadət, sükutu təsbih, əməli qəbul olunmuş və duası müstəcabdır.”

İmam Sadiq (ə): “Oruc tutanın iki sevinci var: bir sevinci iftar vaxtı və digəri öz Rəbbi ilə görüşəndədir”

İmam Sadiq (ə): “Oruc tutana iftar verənin savabı, oruc tutanın savabı qədərdir.”

İmam Əskəri (ə) (orucun vacib olmasının səbəbini bəyan edərkən): “Varlı aclıq dərini dadsın və yoxsula kömək etsin.”

Könüllü və müstəhəb oruc tutmağa həvəsləndirmək

Allahın Peyğəmbəri (s): “Kim könüllü olaraq bir gün oruc tutsa, əgər ona yer üzü qədər qızıl da verilsə öz mükafatını tam şəkildə almamış olar və yalnız hesab günü mükafatını bütünlüklə alar.”

Allahın Peyğəmbəri (s): “Kim İlahi savab qazanmaq üçün bir gün könüllü oruc tutarsa, mütləq bağışlanar.”

Allahın Peyğəmbəri (s): “Kim hər ay üç gün oruc tutsa, ömrü boyu oruc tutmuş şəxs kimidir. Çünki Allah-taala buyurur: Kim bir xeyir əməl görərsə, ona on dəfə artıq savabı yazılır.”

İmam Sadiq (ə): “İnsan İlahi mükafatı qazanmaq üçün bir gün könüllü oruc tutar və Allah-taala buna görə onu cənnətə aparar.”

Oruc tutmağın ədəbi

Allahın Peyğəmbəri (s): “Allah-taala buyurur: “Kimin bədən üzvləri Mənim haramlarımdan oruc tutmursa, Mənə görə yeməkdən, içməkdən çəkinməyə heç bir ehtiyacım yoxdur.”

İmam Əli (ə): “Oruc insanın yeməkdən, içməkdən çəkindişi kimi, haramlardan da uzaqlaşmasıdır.”

Xanım Fatimeyi Zəhra (s.ə): “Əgər oruc tutan öz dilini, qulağını, gözünü, əl-ayağını, bədən üzvlərini haramlardan saxlamırsa, orucunun nə faydası var?”

Məhəmməd ibn Muslim: “İmam Sadiq (ə) buyurdu: Oruc tutanda gərək qulağın, gözün, saçın, bədəninin dərisi də oruc tutsun. O Həzrət (ə) digər əzaları da sadaladı və buyurdu: Oruc tutduğun gün, oruc tutmadığın gün ilə eyni olmasın.”

İsti havada və qışda oruc tutmağın fəziləti

Allahın Peyğəmbəri (s): “Qışın orucu fərəh bəxş edən bir qənimətdir.”

İmam Sadiq (ə): “Ən üstün cihad, isti havada oruc tutmaqdır.”

İmam Sadiq (ə): “Qış fəslə möminin baharıdır. Gecəyarı ibadəti üçün onun uzun gecələrindən kömək alar və oruc tutmaqdan ötrü qısa gündüzlərində imdad axtarar.”

WWW.313NEWS.NET